

NOTAT

9. september 2024

Notat til Erhvervsudvalget om 4 ændringsforslag til FN's Internationale Arbejdsorganisations konvention om søfarendes arbejdsforhold (MLC)

1. Indledning og baggrund

Der skal tages stilling til, om Danmark skal støtte, at EU-medlemsstaterne samlet fremsætter fire ændringsforslag til FN's Internationale Arbejdsorganisations konvention om søfarendes arbejdsforhold (MLC). Forslagene skal behandles på møde i Den Særlige Trepartskomité (STC) under MLC i april 2025. ILO har sat frist for indsendelse af forslag til ændring af MLC til den 10. september 2024.

Forslagene vedrører:

1. Maksimal udmønstringsperiode for søfarende
2. Forbud mod vold og chikane
3. Obligatorisk genopfriskningskursus for sygdomsbehandlere.
4. Nye obligatoriske bestemmelser i MLC om adgang til landlov

Forslag nr. 1 og 2 er fremsat af Frankrig, forslag 3 af Irland, og forslag 4 er fremsat af Belgien. Forslagene har været drøftet på embedsmandsniveau i løbet af sommerferien.

Forslagenes indhold, lovgivningsmæssige og økonomiske/administrative konsekvenser samt vurdering af forslagene er beskrevet i de følgende afsnit.

MLC er blevet til på baggrund af trepartsdrøftelser, der tog udgangspunkt i ILO-konventioner om søfarendes arbejdsforhold og erstatter en række af de tidligere konventioner. MLC er en international aftale, der fastsætter minimumsstandarder for søfarendes arbejdsforhold, herunder arbejdsmiljø, løn, sundhed, sikkerhed og sociale rettigheder. Formålet er at beskytte søfarendes rettigheder og sikre fair konkurrence i den maritime sektor.

Konventionen omfatter et sæt overordnede artikler med tilhørende forskrifter, der suppleres af et kodeks, som indeholder både en bindende og en vejledende del. Den gældende konventionstekst er udtryk for det, som parterne kunne opnå enighed om, da MLC blev forhandlet i starten af 00'erne samt ved ændringer, som efterfølgende er vedtaget, senest i 2022.

2. Formål og indhold

Maksimal udmønstringsperiode for søfarende (forslag 1)

Forslaget forpligter medlemsstaterne til at sikre en maksimal udmønstringsperiode, som ikke må overstige 11 måneder, og søfarende vil få eksplicit ret til at blive repareret (hjemsendt uden omkostninger) ved afslutningen af den maksimale udmønstringsperiode. Derudover foreslås det tydeliggjort, at den søfarende har ret til den hyre, som følger af ansættelsesaftalen, hvis den søfarendes tjeneste ombord forlænges ud over den maksimale udmønstringsperiode. Konventionens vejledende tekster og annekser foreslås tilrettet i overensstemmelse med forslagene, herunder om medlemsstaternes inspektionsforpligtelser og indholdet af skibenes MLC-certifikat.

Frankrig begrundet med et behov for at sikre, at søfarende ikke bliver på skibe ud over den maksimale udmønstringsperiode og at de nugældende regler ikke i tilstrækkelig grad sikrer dette.

Forbud mod vold og chikane (forslag 2).

Forslaget indfører nye krav om, at 1) medlemslandene i love og regler skal vedtage 'forbud mod vold og chikane om bord på skibe', 2) der indføres en definition på 'vold og chikane', der henviser til definitionen givet i artikel 1 i Konventionen om vold og chikane, 2019 (Nr. 190) samt 3) nationale regler stiller krav om, 'skibsejernes forpligtelse til at vedtage relevante politikker og foranstaltninger til at forebygge og håndtere vold og chikane'.

Forslaget bygger på de konklusioner, som blev opnået på Second meeting of the Joint ILO/IMO tripartite working group (JTWG) om mobning og chikane (Bullying and Harassment) i London d. 27.-29. februar 2024, hvor repræsentanter fra medlemsstater og organisationer, der repræsenterer hhv. arbejdsgivere og arbejdstagere, deltog.

Obligatorisk genopfriskningskursus for sygdomsbehandlere (forslag 3)

Forslaget vil flytte bestemmelse om genopfriskningskursus for sygdomsbehandlere fra guidelines (part B) til standarden (part A), hvilket gør kravet om genopfriskningskursus obligatorisk.

Irland begrundet forslaget med, at det vil bidrage til ordentlige arbejdsvilkår ved at sikre, at søfarende tilbydes medicinsk behandling af en person med den mest opdaterede og relevante træningserfaring. Desuden vil det være i overensstemmelse med foreslåede opdateringer af den internationale konvention om normer for uddannelse, certificering og vagthold for søfarende (STCW-konventionen).

4. Nye obligatoriske bestemmelser i MLC om adgang til landlov (forslag 5)

Den gældende MLC indeholder en enkelt obligatorisk bestemmelse om adgang til landlov. Det foreslås, at der indsættes nye obligatoriske bestemmelser, som pålægger medlemsstaterne at tillade og facilitere mulighed for at holde landlov og at minimere administrative procedurer for at lette landgang.

Belgien begrundet forslaget med, at i praksis er der medlemsstater, som har procedurer i forbindelse med landgang, som gør det meget svært for søfarende at få tilladelse til at gå i land. Det betyder, at søfarende ikke kan nyde deres ret til landlov som forudsat i MLC.

3. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes, at forslag 1 om maksimal udmønstringsperiode vil kræve justering af lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v. og bekendtgørelse om søfarendes ret til fri rejse med underhold for at gennemføre ændringen i dansk ret.

Det vurderes videre, at forslag 2 om forbud mod vold og chikane vil kræve nye regler, der forbyder og håndterer vold og chikane til søs. Det forventes at kunne ske ved bekendtgørelse, f.eks. i en bekendtgørelse, der omhandler det psykiske arbejdsmiljø til søs. Bekendtgørelser om det psykiske arbejdsmiljø på land og i luftfarten findes allerede.

Forslag 3 om obligatorisk genopfriskningskursus for sygdomsbehandlere vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslag 4 skønnes ikke umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser i det omfang, det kan godtgøres, at Danmark ikke har unødige administrative procedurer, der forhindrer søfarendes landlov.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes, at forslagene ikke i sig selv vil medføre nye væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Statsfinansielle og administrative konsekvenser

Det vurderes, at ændringsforslagene ikke vil medføre væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

4. Høring

Udkast til ændringsforslag er blevet forelagt skriftlig for CO-Søfart, Fagligt Fælles Forbund (3F), Søfartens Ledere og Maskinmestrenes Forening på arbejdstagersiden og Danske Rederier (DR), KL og Færgesekretariatet på arbejdstagersiden.

KL har ikke haft bemærkninger til forslagene.

CO-Søfart og Danske Rederier støtter op om forslag 1 om maksimal udmønstringsperiode og forslag 2 om forbud mod vold og chikane. Danske Rederier bemærker, at der vedrørende forslag 2 forventes at være flere forslag, som kan bidrage til en mere markant placering og profilering af emnet, som det efter DR's opfattelse har fortjent.

CO-Søfart har ingen bemærkninger til forslag 3 om obligatorisk genopfriskningskursus for sygdomsbehandlere. Danske Rederier har bemærket, at forslaget ikke vil

have nogen praktisk betydning, da et sådant krav allerede eksisterer. Danske Rederier har dog vanskeligt ved at se formålet med at gentage det samme krav flere steder, selv om MLC omfatter andre søfarende, end dem, der er omfattet af STCW.

Til forslag 4 har alene Danske Rederier haft bemærkninger. Til forslag 4 bemærkes, at såfremt forslaget ikke går videre end den eksisterende danske regel om adgang til landlov, er man ikke imod forslaget.

5. EU-forhandlingerne

Det kræver konsensus blandt alle 27 EU lande, før forslaget kan fremsættes af EU landene i ILO.

Der har været uformelle drøftelser på EU-niveau om forslagene den 27. juni, 28. august og 5. september 2024. Danmark har taget et generelt undersøgelsesforbehold over for alle forslagene.

Størstedelen af medlemsstaterne kan støtte forslagene. Det bemærkes, at forslagene stadig kan suppleres efter indsendelsesdatoen, idet der kan indsendes ændringsforslag, også til egne forslag, efter fristen d. 10 september 2024, men ikke sendes nye forslag ind.

6. ILO-forhandlingerne

Forslag til ændringer af MLC behandles på møder i Den Særlige Trepartskomité (STC) under MLC, som har til opgave at medvirke til at opdatere og udvikle MLC. Trepartskomitéen består af regeringsrepræsentanter og repræsentanter fra de søfarendes organisationer og redernes organisationer. Eventuelle ændringsforslag til MLC undergives trepartsforhandling og skal vedtages af STC, hvorefter det skal behandles og vedtages på ILO's Arbejdskonference (ILC). Ændringer skal gennemføres nationalt. Det er på nuværende tidspunkt usikkert, i hvilket omfang der kan opnås enighed i ILO om forslagene. Det bemærkes, at Danmark skal ratificere eventuelle vedtagne ændringer af MLC for at være bundet heraf.

7. Regeringens generelle holdning

Forslag som foreslås støttet.

Maksimal udmønstringsperiode for søfarende (forslag 1)

Regeringen vurderer, at man fra dansk side kan støtte en samlet EU fremsættelse af forslaget i ILO, da Danmark sammen med de andre EU-medlemsstater tidligere har været medforslagsstiller.

Forbud mod vold og chikane (forslag 2)

Da forslaget overordnet set er i overensstemmelse med den diskurs og de tiltag, der allerede er igangsat i Danmark som led i opfølgningen på undersøgelsen af mobning og chikane på danske skibe, vurderer regeringen, at man fra dansk side kan støtte en samlet EU fremsættelse af forslaget i ILO. Danmark bliver hermed medforslagsstiller.

Fra dansk side bør man endvidere arbejde for, at forslaget også kommer til at indeholde forslag til tekst til kodeksens vejledende del, og i det omfang, det er muligt, at denne tekst afspejler de drøftelser om indholdet af en kommende bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø til søs vil have i relation til forbud mod vold og chikane.

Obligatorisk genopfriskningskursus for sygdomsbehandlere (forslag 3)

Det er regeringens vurdering, at man fra dansk side kan støtte en samlet EU fremsættelse af forslaget i ILO, da gældende dansk lovgivning vurderes at rumme ændringsforslaget. Danmark bliver hermed medforslagsstiller.

Nye obligatoriske bestemmelser i MLC om adgang til landlov (forslag 5)

Regeringen vurderer, at forslaget kan støttes, såfremt den endelige formulering ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser eller pålægger de danske myndigheder nye forpligtelser i forbindelse med søfarendes landlov. Danmark vil dermed blive medforslagsstiller.